

praviti o njem, o ječi, v katero ga je pahnila njegova sodba.

Ogersko. Tudi v ogerskem delu naše države je vse nekako v prevratu; da-si imajo ondi še le mlado ministerstvo, vendar se množi že tudi zoper to nasprotovanje. Nekaj pa ima ono za-se — jude in kalvince, Ni dvoma, da se vzdrži na njih ramah vlada nekoliko časa na vrhu; ni pa dvoma, da človek stori najbolje, če ne upa od take vlade veliko pridati.

Vunanje države.

Rim. Veliko konsistorije bode pri sv. očetu Leonu XIII. še le po novem letu. V njem se imenuje več novih kardinalov; med njimi bode neki tudi rimski poslanik na Dunaji, nadškof Galimberti in pa knezoškof v Vratislavi. Avstrijskih škofov ni v tem konsistoriji nobeden na vrsti za kardinala.

Italijansko. V senatu so zavrgli volitev novega člana Zuccara ter se kaj takega doslej še ni zgodilo. Kaj da je njemu na poti, nam ni znano. — Vina se letos čedalje več prepeljuje v naše dežele, posebno v ogerska mesta. Najbrž bode še laško vino odondot romalo kedaj dalje za pravo ogersko ali avstrijsko.

Francosko. Republika je na porodu — novega ministerstva ji je treba, toda že celi teden trpi to mučno stanje in ministerstva še ni na svitlo. Predsednik republike, Sadi-Carnot si je že v strahéh, kaj bode, ako ne najde moža, ki spravi ministerstvo skupaj. Doslej ga še išče in trije: Brisson, Ribot, Perier niso imele sreče. Ljudje že mislijo, da ni več daleč do revolucije, vendar pa upamo, da še revolucija ni tako blizu; pride pa gotovo do nje, kajti razuzdanost je že ondi na vrhu. — V Parizu so zaprli nekega Nemca, Luskina ter ga imajo na sumu, da je pruski vohun.

Belgijsko. Pravi se, da dobi v Belgiji volilno pravico vsak mož, ki je doslužil kralja ali pa redi rodbino, ki šteje vsaj troje otrok. Kdor pa dobi volilno pravico, mora se potem vdeležiti vselej volitve. Nam se ne zdi ne prvo, ne zadnje dovolj verjetno.

Nemško. Nemški kancelar, grof Caprivi še sili v drž. zboru na to, da mu dovolijo novo vojaško postavbo, toda če jih tudi straši z bližnjo vojsko, vendar nima v tem toliko sreče, kakor njegov prednik, knez Bismarck. Tudi le-ta se mudi sedaj v Berlinu in vpraša se, kaj hoče mož ondi? Ni nemogoče, da namerava priti v drž. zbor ter delati v njem zoper sedanjega kancelarja. Poprej kedaj pa je on malal »črne pike«, ka-žoče na bližnjo vojsko. Se ve, da noče vedeti sedaj ničesar o taci črni pikah. Grdo hinavstvo v imenu domoljubja!

Rusko. Kolera je sicer ponehala, toda sedaj začenja sodnija svoje delo, kajti ljudje so se iz kraja zoperstavljali vladi ter niso hoteli po nekaterih krajih se udati nje naredbam zoper kolero. Na večih krajih so bili nemiri zavoljo tega in tako je sedaj sodnija v Saratovu obsodila 23 zatoženih ljudij zavoljo nemirov na smrt in 43 drugih je dobilo raznih drugih ostrih kaznij. O taci priložnosti torej kaže ubogati vlado, če tudi kdo misli, da nje naprave niso potrebne!

Bolgarsko. Ministerstvo misli število zastopnikov v sobranji znižati in sicer tako, da pride na 20.000 duš le eden poslanec, doslej pa sta se volila po dva. Ljudem, posebno tujim ščuvanjem to ne bode ljubo ter se je bati, da se začne nemiri po deželi.

Srbsko. Liberalna vlada ima srečo in če pojde tako dalje, bode večina v skupščini kmalu v rokah liberalcev. No svet zato ne bode imel posebne izgube, kajti tudi radikali, doslej v večini, niso bili posebno dobri gospodarji.

Turško. Da-si sedaj turska vlada ne dela veliko

in ne taci rečij, da bi nas kristjane posebno zanimala, vendar pa moramo priznati, da so Turki še vedno zviti ter se zna sultan tako okleniti Angležanov, da Rusija ne more kaj reči zoper to in druge države se ne zme-nijo veliko za Turčijo in tako gre še stvar vedno ne-kam dobro za sultana in njegovo vlado. To velja na-sproti vnanjim državam, kako pa je kaj v notranjih delih Turčije, tega ne izve živi krst.

Afrika. Francozi so Dahomejce do cela potolkli in mesto za mestom se podaja ter prevzame francosko oblast na-se, kakor da drugače ne more biti. To ni nesreča za človeštvo, kajti doslej so bili ondi še člo-vekožrci in vsaj tega ne bode več pod francosko ob-lastjo.

Amerika. Iz Washingtona, glavnega mesta »zdru-ženih držav« so poslali te dni 20 milj. zlata v Evropo. Sodi se, da tega pride nekaj tudi k nam v Avstrijo. Tukaj nam je treba zlata, ako bode kedaj resnica iz — zlate veljave denarja.

Za poduk in kratek čas.

Spomini iz jutrovih dežel.

Piše F. S. Šegula.

(Konec.)

Vode pomanjkuje v Palestini od septembra do ja-nuvarija. Kdor ima v tem času dobro »šterno« (nabi-ralnik za vodo), skupi lahko za vodo samo po 2—300 kron. Siromaki pa tudi umirajo od prevelike žeje.

Beduin mnogo čista zunajno svojo čast. Kdor ga potegne za brado, onečastil in razjezil ga je tako, da ga, če mogoče, na mestu umori. Sicer pa poštenost nasproti tujcem ni velika. Zunaj v puščavi pa tujca ustreliti in oropati velja beduinu ravno tako malo za hudobijo, ka-kor lovci, ki je ustrelil zajca. Lovci hvali se med lovci z lovskim plenom, a z ropa k svojim se vračajoči be-duini kažejo potno prtljago, puške itd., [ki so jih vzeli tujcem.

Le kdor bi žensko umoril, je brezčasten. Sicer pa ženska pri njih nima nobene vrednosti. Beduin reče: »Ženska nima duše!« ter tudi primerno tako z njo ravna, ženska je beduinu le domača in tovarna žival. Niti felah ni boljšega srca do svoje družice. Videl sem ga ponosno na svojem osličku jahati iz mesta, medtem ko je njegova ženska bosonoga in golo-glava hitela peš zraven njega, obložena s težko butaro. Tu se pač vidi, koliko se ima zahvaliti posebno ženski spol krščanski veri, katera je še le podala ženski zo-pet človeško veljavo.

Oče ima na Jutrovem neomejeno oblast čez živ-ljenje in smrt svoje dece. Tako se še pripeti, v ne-katerih krajih šteje se celo v dolžnost, da oče umori svojo hčer, ki dela sramoto svojim starišem, ako je »padla«. Sicer pa, kakor meni moj poročevalec, se kaj enacega pripeti v velikem okrogu v teku 15 let komaj jedenkrat. Umevno je to tem bolje, če pomis-limo, da se na Jutrovem dajajo deklice v možitev po-prek že s 14. letom. Kedor jo hoče imeti, mora si jo kupiti od očeta, posebno pa od bratov, kateri s to od-kupnino dobivajo zopet sebi žene. V Hebronu je o taki priložnosti navada, da se posadi na hram belo bandero — v znamenje, da je »rešena« čast iste hiše. Kakor so pa v tem oziru strogi proti mladini, ne velja isto o vseh odraslih. Večina arabskih narodnih pesmij je erotičnega zapopadka. Kedar »mukari« (gonjač, ki spremlja romarja) mirno sedi na svoji muli, ali pa vi-soko stoluje na kameli, in žmizéč, pol v sanjah, kakor

čirič poluglasno, vleče svojo dolgo pesmico, zamoreš staviti, kar hočeš, da misli na »habibi«. Druge narodne pesmi, katere sem zapisal, pa so očitno nastale iz psalmov svetopisemskih.

XX. Slovo od Jeruzalema.

Dne 1. majnika (1889) poslavljaj sem se od Jeruzalema, ali pozabiti ga, reklo bi se pozabiti najlepše dneve svojega življenja! V 10 urah pripeljam se skozi Ramle, domovino Jožefa iz Arimateje, na borih »kolabrah« v pomorsko mesto Jaffa (staro Jope, kjer je tudi prerok Jonas stopil na osodepolno ladijo). Drugi dan ima se začeti pomorska vožnja.

Jaffa je živahno in bogato mesto. Obiskal sem najprej turško džamijo, ki je baje oni hram usnarja Simona, pri katerem je stanoval sv. apostelj Peter, ter na stehi videl iz zgodeb sv. pisma znano prikazen čistih in nečistih živalij. Razven drugih zavodov obiskal sem tudi krasno francosko gostišče z divnim razgledom po mestu in po ravni okolici, ki je kar iz golih okusnih zlatih jabolk (pomeranč). Le eno je, kar se tujcu v Jaffi ne dopada, in to je strahovito njeno morsko pristanišče. Da-si je morje tik mesta jako globoko, vendar ne morejo ladije do obrežja, marveč morajo ostajati daleč zunaj na širokem morju. Ovira jim pa prihod cela vrsta skal iz kamena granita, ki tik druga poleg druge iz vode štrlijo, ter v pol ure dolgem polukrogu zagrajajo pristanišče. Mimo teh pečin priti je le mogoče z malimi barkami in še to ne gre nobenkrat brez smrtne nevarnosti. Kedar je pa morje razburjeno, celo ni mogoče ne iz ladije, ne iz ladije in ne v ladijo. Ko so se naš cesar Fran Josip I. leta 1869 v mali barki srečno pripeljali mimo teh pečin na veliko ladijo, porekali so: »Tu skozi nikdar več!«

Dne 2. majnika prišla sta zaporedoma dva parobroda: egiptijska »Kedivje« ter avstrijska »Vesta«. Brez vsakih listin prijavil sem se v pisarni avstrijskega Lloydja, parobrodne družbe, kot katolišk duhoven in postrežnik uradnik izročil mi je na mah vozni listič, znižano ceno za 50%. Tako je: Avstrijec drži se v tujini, kjer le mogoče, avstrijskih zavodov, ki so posebno na Jutrovem priljubljeni.

Prej, ko mi je stopiti v barko, treba je iti z vso prtjago skozi »dogano« (mitnico, harmico). Tu ne pozabi hitro pri vhodnih vratih na tihem stisniti v pest dober »bakšiš«, sicer prideš v preiskavo pred vseh 5 uradnikov, kar bo najmanj trajalo eno uro in plačilo ne bo malo, med tem pa bode mimo tebe tiho hodila stotina popotnikov brez vseh ovirov, — odkupili so se z darom pri vhodu. Te strašne goljufije turških uradnikov razlagajo se s tem, da so slabo plačani, ter si morajo iskati »postranski dohodki«.

Ladja odhaja; še nekoliko ur, in videl ne bodem z daleka več svete dežele. Težko je slovo, ali če Bog da, »na svidanje!«

Prej ko sklenem, naj dodam še nekoliko pravil za romarje iz moje lastne skušnje.

1. Dobro je, da vsaj prvokrat potuješ v trumi (karavani), ki ima stalnega domačina vodnika (dragoman); sicer bodeš razven v franciskanskih gostiščih povsod ogoljufan in imel dokaj več sitnosti.

2. Uči se jezikov, posebno italijanskega, s katerim od Egipta do Beirut lahkopovsod izhajaš, od Beirut do Carigrada velja pa več francosčina. Jako neprijetno je, če človek ne more nikjer posegniti v govorico.

3. Pouči se prej na tanko o krajih, po katerih boš potoval, posebno v zgodovinskem in zemljepisnem oziru, da ne bo treba vsega verjeti neukemu dragomanu, kateremu bolj prepuščaš skrb za postrežbo in varnost.

4. Vzemi denarja, mnogo denarja seboj. Koliko? Jaz potreboval sem povprek na teden — 100 gld.; potuje se pa lahko tudi nekoliko ceneje. Kaki denar? Najbolje je ves denar doma že zmenjati na francoske zlate (Napoleon d'or). Doma — ker v tujini je tvoj denar manj vreden. Avstrijskih 10 gld.-zlatov ni dobro seboj jemati, ker so več vredni, kakor francoski zlati, a priprosti Jutrovec jih noče razločevati, — imaš tedaj zopet zgubo. Srebro vzame priprosto

ljudstvo le francosko: one franke (49 kr.), ki imajo »brado«, tedaj iz dobe cesarjev, srebra republike ne vzamejo. Radi »brade« so dobre tudi italijanske lire. Srebra drugih dežel, ki se bode ti tu in tam ponujalo, ne sprejemaj, težko in le s škodo se ga zopet odkrižaš. Egipt ima v novejši dobi dobro urejeno srebrno veljavo in lep tak denar. Palestina ima pa raznovrstni star in nov turški srebrni denar in ne z lahka se mu priučiš. Sploh je z denarjem na Jutrovem velik križ, ker ima eden in isti denar »skorej« v vsakem mestu drugi »kurz«.

5. Ne skopari prehudo; sicer ostani doma!

6. Ne bodi neuljuden. Pač se popotniki hitro naučijo: »mafis« (nič!) ter »ruh!« (poberi se!), ali s tem pridobijo si le malo ugleda. Tudi najrevniši Arabljan je uljuden in dobro dè tudi njemu uljudnost.

Skleпам tedaj z besedami, s katerimi je o. Alfons Dombrowsky na gori Taboru nas pozdravljaj avstrijske romarje: »Blagor njim, ki so preromali sveto deželo! Še na smrtni postelji, mrtvasko-^{*} ledega obraza, a sveto razpelo v trepetajoči desnici, — blagoslavljali bodejo ono uro, v kateri so se odločili na božjo pot iti v sveto deželo!«

Smešnica. Dobro jima je odvrnil. Dva potepuha gresta mimo njive, kjer je kmet ravno sejal. Porogljivo mu rečeta: »Le delajte in mučite se, oče, midva pa bodeva uživala sad Vašega truda«. »To je prav lahko mogoče«, odvrne hitro kmet, »zakaj ravno sejem konoplje, iz njih prediva pa se spletajo vrvi za vislice«.

Razne stvari.

(Imenovanje.) Njih svetost, papež Leon XIII. so imenovali preč. gosp. Ignacija Orožen, protonotarja Nj. svetosti in stolnega dekana v Mariboru, za prošta stolne cerkve v Mariboru.

(Darilo.) Družbi sv. Cirila in Metoda so darovali gg. slov. drž. poslanci: grof Coronini, dr. Ferjančič, vit. Globočnik, dr. Gregorčec, kan. Klun, trg. Kušar, župan Pfeifer, vodja Povše, prof. Robič in M. Vošnjak — vsak po 20 zlatih kron.

(Interpelacija.) Poslanec Fr. Robič je vprašal v ponedeljek v drž. zboru ministra za pravosodje, kaj misli storiti zoper g. K. Pichsa, c. kr. okr. sodnika v Svinci na Koroškem, kateri neki ni hotel vsprejeti tožbe slov. kmeta v slov. jeziku, ampak ga je celo, kar smo tudi mi poročali, dal na 24 ur zapreti, rekel bi človek, da za kazen, ker mož ni znal nemški.

(Železnica.) Nova železnica iz Poličan v Konjice se odpre slovesno dne 15. decembra. Podrobneše slovesnosti nam niso znane, kajti dež. glavar in sploh deželni odbor ni slov. ljudstvu prijazen in torej tudi nimamo mi z njim nobene zveze.

(Smrtna kosa.) Dne 30. novembra je umrl v Gradci g. dr. vit. Močnik, dež. nadzornik za ljudske šole v pokoji. Dr. Močnik je bil jako znana oseba v naši državi in pri tem, kar je redko, do zadnjega trenutja veren Slovenec. Naj v miru počiva!

(Umrl) je v Reichenburgu g. Anton Kacijan, c. kr. poštar in trgovec v trgu, dne 27. novembra. Pogreba se je vdeležilo mnogo ljudi ter tudi več čč. duhovnikov in učiteljev, kajti bil je mož v svojem življenju vsega spoštovanja vreden Slovenec.

(Slovar.) »Slov. nemški slovar« izide kmalu v sešitkih po pet pol obsegajočih. Vsakih pet do šest tednov pride po jeden sešitek na svetlo. Prvi sešitek se izda koncem meseca decembra. Koliko bode vseh sešitkov, tega ni moči zdaj natančno povedati; utegne pa jih biti okoli dvajset. Cena vsakemu sešitku bode 50 kr. in naroča se pri »katol. bukvarni« v Ljubljani.

(Dijaška kuhinja) v Mariboru so darovali g. dr. Fr. Jurtela, dež. glavarja namestnik in odvetnik v